

SVAR PÅ REMISS ANG DIGITALRADIO I SVERIGE

Paneda Tech AB är verksam som leverantör av tekniklösningar inom området DAB+ digital radio. Vår huvudfokus ligger på tillämpningar inom säkerhet för tunnlar eller andra lokaler/byggnader där DAB+ är en viktig bärare av denna typ av information. Vi har vårt säte i Linköping där all utveckling av programvara och hårdvara sker, och vi planerar för ett flertal nya produkter inom DAB+ segmentet för kunder utanför Sverige.

Personalen på Paneda har arbetat med DAB i snitt 15år, och har varit delaktig i utvecklingen i de flesta länder som idag använder DAB eller DAB+.

Vi har noterat att regeringens utredare Nina Wormbs nu överlämnat rapporten "Från analog till digital marksänd radio – en plan från Digitalradiosamordningen". Vi önskar lämna följande synpunkter:

Paneda stödjer utredningens förslag om en övergång till digital radio i Sverige. Marksänd radio har en viktig funktion i samhället, inte minst utifrån ett säkerhetsperspektiv där robusthet och yttäckning premieras. Det är således viktigt att denna infrastruktur för utsändning av radio kan bibehållas och förstärkas genom en digitalisering.

Dagens FM-radio har en viktig roll vid kriser i samhället och när det gäller att få ut viktigt meddelande till allmänheten (VMA). Erfarenheter från större katastrofer de senaste åren, stormen Per och stormen Gudrun, Skogsbranden i Sala osv. visar att marksänd radio är den enda distributionsform som kan uppfylla de krav som ställs på att livsviktig information når ut till medborgare i berörda krisområden. Det gäller även när elnäten slagits ut under en längre period eller då mobilnäten blockerats på grund av alltför hög belastning. I den meningen finns det ingen annan plattform som - inte ens på mycket lång på sikt – kan ersätta det marksända distributionsnätet.

Paneda har stor verksamhet i Norge och ser där en utveckling där 99,5% av befolkningen är täckta av digitala sändningar, där 53% av befolkningen lyssnar digitalt varje dag och där det är 2 år kvar till den planerade släckningen av analog FM-radio 2017. Vi ställer oss frågande till att Sverige kan bortse från denna utveckling. Vad händer när den svenska lyssnaren sätter sig i bilen och åker över till vårt grannland år 2017? Kommer bilradion att fungera då? Behöver inte också den svenska industrin inklusive bilbranschen påbörja en planering av utbyggnad av digitalradio i harmoni med våra grannländer och resten av Europa? Dessutom är Sverige inte den typ av land som kan driva utvecklingen av en eventuellt ny teknik eller standard helt själva, och därmed bortse från den Europeiska standard som andra länder redan valt.

Paneda anser sammanfattat att en fortsatt utveckling av marksänd radio måste ges prioritet. Vi menar att radion självfallet ska digitaliseras precis som i Norge och flera andra länder. Det kommer lyssnarna till godo i form av ett större utbud, samtidigt som det också möjliggör nya tjänster som kan förbättra säkerheten och informationen i ett läge av kris. En digitalisering ger nya arbetstillfällen, skapar möjlighet för kostnadseffektivisering och lägre energiförbrukning samt bibehåller den höga robusthet som marknätet är unik om att leverera.

Paneda tycker att miljöaspekten inte är att förglömma, det är påvisat och bevisat att en övergång till digitalradio sparar enorma mängder energi i form av strömförbrukning och ett mindre antal sändare. Denna aspekt påvisas allt för sällan i debatten.

Paneda ställer sig således positiv till den övergångsplan som presenteras i utredningen. Det är emellertid viktigt att övergången till digital radio sker på ett sådant sätt att inga lyssnare eller hushåll riskerar att förlora tillgång till radio. Vi bedömer dock att Nina Wormbs utredning i all väsentlighet har tagit hänsyn till konsumentaspekten och att tidplanen för övergången är rimlig.

För Paneda:

Lars-Peder Lundgren, Sales Manager
Email: Lars-peder.Lundgren@paneda.se
Mobil: 0721599750